

JSEM HVĚZDA

DÍTĚ
HOLOKAUSTU

INGE
AUERBACHER

 CPRESS

Jsem hvězda dítě holokaustu

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Inge Auerbacher
Jsem hvězda: dítě holokaustu – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

JSEM HVĚZDA DÍTĚ HOLOKAUSTU

INGE AUERBACHER

 PRESS

JSEM HVĚZDA

*Pouze „výjimečné“ děti hvězdu nosit smí,
z blízka i z dálky mě všichni můžou zřít.
Srdce mé znamením zvláštním překryli,
odteď hrdě ponesu jej každíčkou chvíli.*

*Hvězda je odměnou, tak mi bylo řečeno,
tento zvyk prý pochází z věku dávného.
Chápu vše, co hvězda o mně říká,
přesto se pokusím nebýt na ni příkrá.*

Jsem hvězda!

*Papá mi řekl: „Problémům se vyhýbej,
ze školy domů rychle pospíchej.“
Pro mě její cípy zlatem jsou zbarvené,
pokusím se tak směle nepůsobit navenek.*

*Stojím tu hrdě a zpříma,
můj hlas v tichosti hřímá:
„Ještě jsem živou bytostí z masa a kostí,
duši ni vůli mou nikdo nezlomí!“*

Jsem hvězda!

Tuto knihu věnuji:

Svým rodičům, andělům strážným, kteří se mě navzdory velkým nesnázím snažili chránit před ranami osudu, zmírnit mou bolest a utišit můj hlad a obavy.

Ruth a Tommymu a více než jednomu a půl milionu židovských dětí holokaustu, které jsou nyní hvězdami na nebi.

Všem dětem ve vesmíru, které jsou novými hvězdami, jež dnes jasně září a osvětlují svět svou láskou.

Obsah

Předmluva	7
<i>Kapitola první</i> Začátky	10
<i>Kapitola druhá</i> Kořeny nenávisti	19
<i>Kapitola třetí</i> Vzestup Adolfa Hitlera k moci	23
<i>Kapitola čtvrtá</i> Fáze likvidace	26
<i>Kapitola pátá</i> Můj příběh	32
<i>Kapitola šestá</i> Místo temnoty	47
<i>Kapitola sedmá</i> Osvobození	79
<i>Kapitola osmá</i> Závěrečné myšlenky	93
Časová osa	98
Doporučená další literatura	100
Poděkování	102
Ocenění a vyznamenání Inge Auerbacher	104
Fotografie a poezie Inge Auerbacher	106
Úryvek z knihy Beyond the Yellow Star to America	124

Předmluva

Milí čtenáři,
nechtě se moje kniha stane vaším přítelem. Nechte stránky ožít a ponořte se do nich. Ať k vám promlouvají. Čtením můžete sdílet něčí tajemství, cítit jejich bolest a radost. Knihy mají moc vzít vás na neznámá místa. Ožijí a najednou se ocitnete jinde. Pánem cesty jste ale vy.

Pojďte se mnou cestovat časem a staňte se svědky toho, jaké to bylo prožít nacistický holokaust v Evropě coby malé dítě. Pro mě a mou rodinu šlo o velmi těžké období. Je však důležité pamatovat si, že z popela zoufalství, strachu, hladu a bolesti může vzejít vykoupení, život, naděje a uzdravení. Jsem toho důkazem.

Narodila jsem se 31. prosince 1934 v německé vesnici Kippenheim. Členové mé rodiny i já jsme byli němečtí vlastenci a pevně jsme lpěli na své židovské víře. Mé dětství ale bylo násilně přerušeno krátce před čtvrtými narozeninami. Během 9. a 10. listopadu 1938 se v Německu a Rakousku odehrály velké nepokoje proti židovskému obyvatelstvu, jež si vysloužily označení *Kristallnacht* (Křišťálová noc). Byli jsme vyděšení. Zdálo se, že neexistuje způsob, jak uniknout našemu osudu, a situace se brzy zhoršila. Nacisté zavedli povinnost pro všechny Židy starší šesti let nosit na levé straně hrudi našitou žlutou Davidovu hvězdu s nápisem *Jude* (Žid). Nacisté nás tak měli snáze coby Židy identifikovat.

O několik let později jsme byli s rodiči odvezeni do Terezína, koncentračního tábora v Československu. Jako sedmiletá jsem byla

nejmladší z našeho transportu, který čítal více než tisíc lidí. Pro útěchu jsem svírala svou drahocennou panenku Marlene, dárek od babičky. Být v Terezíně bylo jako ocitnout se v noční můře.

Osvobození Sovětskou armádou přišlo o tři děsivé roky později. Z tisíců dětí jich přežilo Terezín jen velmi málo. Byl zázrak, že jsme s rodiči zůstali naživu jako rodina, ale naši svobodu jsme příliš neoslavovali. Mnoho našich blízkých zahynulo.

Brzy poté, když mi bylo jedenáct let, se moji rodiče rozhodli emigrovat do Ameriky. Trvalo ještě mnoho let, než jsem se ze všeho zmátořila a vyléčila z tuberkulózy, strašné nemoci, kterou jsem se nakazila během těch hrozných let v Terezíně. S velkým odhodláním a úsilím jsem dokončila vysokoškolské studium a třicet osm let jsem následně pracovala jako chemička v lékařském výzkumu a v klinické praxi.

Z agrese a netolerance může vzejít naděje a přijetí. Věřím, milí čtenáři, že si na toto vzpomenete, až se ve svém životě budete potýkat s problémy. Vězte, že na konci temného tunelu čeká světlo.

Přála bych si, aby se z vás všech stali „vyslanci míru“ a abyste z tohoto světa učinili místo bez nenávisti. Ať se naplní slova *nikdy více* pronesená po holokaustu a ať přetrvávající nepokoje a genocida, jimž dnes čelí nevinní lidé po celém světě, ustanou. Vyprávějte nadále příběh o holokaustu, kdy bylo nesmyslně zavražděno jedenáct milionů lidí. Vzdělávejte ty, kdo nevěří, dokud konečně nenastane mír, láska a porozumění.

Často se mě lidé ptají na význam názvu mé knihy: *Jsem hvězda*. Mým úmyslem bylo použít negativní symbol spojený s označováním žlutou Davidovou hvězdou během holokaustu a přeměnit ho v něco pozitivního. Pro mě je každý člověk HVĚZDOU.

Nyní si, drazí čtenáři, osušte slzy, vykouzlete úsměv na tváři a řekněte si: „Učiním a dokážu vše, do čeho vložím svou energii

PŘEDMLUVA

a srdce. Dokážu překonat protivenství a nenávisť. Miluji krásu přírody a všechny lidi navzdory našim rozdílům, protože JSEM HVĚZDA.“

S láskou, Inge Auerbacher

*Much love,
Inge Auerbacher*

KAPITOLA PRVNÍ

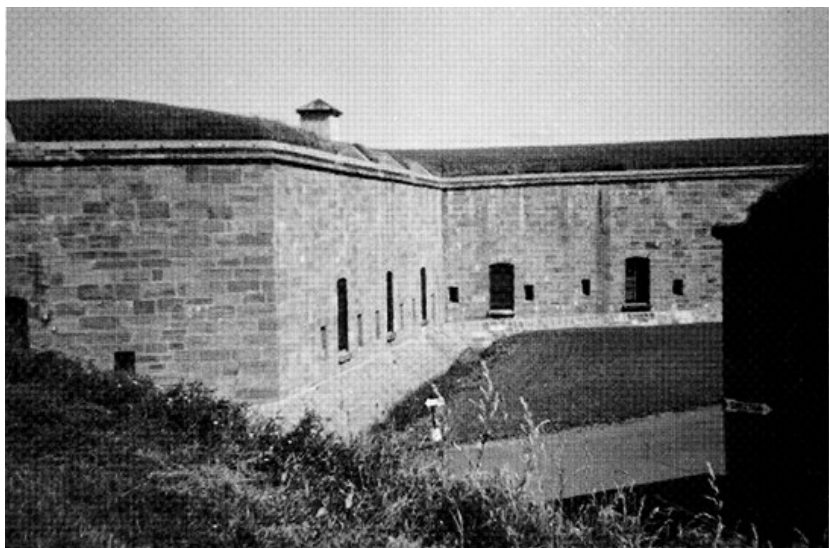
Začátky

Pamatuji si, jak jsem jako malá dívka netrpělivě čekala, až budu mít narozeniny. Mé narozeniny v dětství byly vždy velmi šťastné a typické. Tedy až do těch osmých. Bylo mi sedm let, když jsem byla v roce 1942 s rodiči poslána do koncentračního tábora v Československu. Moje další troje narozeniny byly poznamenány roky strávenými v pekle.

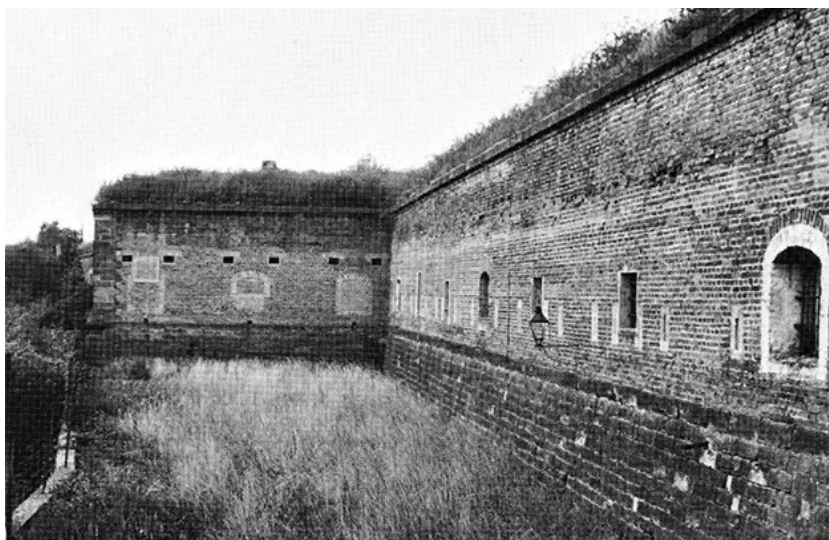
Z patnácti tisíc dětí vězněných v koncentračním táboře v Terezíně v letech 1941 až 1945 přežila asi stovka. Jsem jedním z nich. Při nacistickém holokaustu bylo zavražděno nejméně jeden a půl milionu dětí. Většina těchto dětí zemřela proto, že byly Židé.

Proč by si měl někdo tyto strašlivé události pamatovat? Smrt jednoho nevinného dítěte je tragédií; ztráta takového počtu dětí je nepředstavitelná. Jejich němé hlasy musí být dnes vyslyšeny. Proto cítím potřebu nastínit historické události, které toto velké zlo umožnily, a vyprávět svůj příběh.

ZAČÁTKY

Zdi pevnosti v Quebec City

Zdi pevnosti v Terezíně

Moje rodné město – Kippenheim

Pohled do ulice někdejšího terezínského židovského ghetta, kde nalevo je vidět část tzv. Podmokelských kasáren a vzadu pak část tzv. Drážďanských kasáren – zde na půdě žila Inge Auerbacher s rodiči (foto: Lukáš Lev).

ZAČÁTKY

Od oněch událostí již uplynulo mnoho let. Přesto mě někdy specifické věci jako uniforma, vysoké černé holínky nebo zvuk sirény či vlaku vtáhnou do minulosti. Během dovolené v kanadském Quebecu mi pohled na staré opevnění přinesl záplavu vzpomínek. Vysoké zdi z červených cihel se na mě úplně hroutily. Měla jsem strach. Připadala jsem si, že jsem zpět v Československu. Včerejšek se stal dneškem. Už to nebyl Quebec; stal se Terezínem. Vrátila jsem se do doby, kdy má noční můra začala.

Synagoga v Kippenheimu před zničením

Narodila jsem se 31. prosince 1934 v jihoněmecké vesnici Kippenheim, nacházející se na úpatí Černého lesa, v blízkosti hranic

s Francií a Švýcarskem. Ze zhruba dvou tisíc obyvatel bylo asi šedesát židovských a čtyři sta padesát katolických a protestantských rodin. Moje rodina patřila ke střední třídě. Tatínek podnikal v textilním průmyslu. Židé žili v Kippenheimu nejméně dvě stě let. Byla jsem poslední židovské dítě, které se tam narodilo. Centrem našeho života byla synagoga. Velmi dobře si pamatuji, jak naše nádherná synagoga vypadala zevnitř. Pokaždé mě upoutaly jasně zářící lustry. Bylo pro mě vždy zvláštní a výjimečné poslouchat chazana Schwaba, jak zpívá naše hebrejské modlitby. Většina Židů z Kippenheimu chodila v sobotu ráno na šabatovou bohoslužbu. Během našich svátků vždy vládla zvláštní sváteční nálada a věřící přicházeli oblečení v těch nejlepších šatech. Běžně jsme se po bohoslužbě v synagoze navštěvovali a zvali si domů na oběd někoho cizího.

Interiér synagogy a chazan/kantor Schwab

Tatínek jako německý voják v první světové válce

Mezi židovskými obyvateli Kippenheimu existovalo pevné pouto. Cítili jsme se všichni jako členové jedné velké rozvětvené rodiny. Mnozí křesťané z Kippenheimu byli rolníci, zatímco Židé vlastnili malé obchody a prodávali látky nebo dobytek. Byla to přátelská komunita, křesťané i židé brali své německé občanství vážně, v míru i ve válce. Tatínek byl během první světové války vojákem německé armády. Bylo mu pouhých osmnáct let, když ho do pravého ramene zasáhla nepřátelská kulka a způsobila mu vážné zranění. Byl vyznamenán Železným křížem za statečnost během služby vlasti.

Inge, její prarodiče a rodiče v Kippenheimu, 1938

Byla jsem jediným dítětem Bertholda a Reginy Auerbacherových. Tatínkova rodina se usadila v Kippenheimu zhruba před dvěma sty lety. Většina rodiny se živila nákupem a prodejem dobytka, což bylo povolání, jemuž se v jižním Německu věnovalo mnoho Židů. Tatínkův dědeček koupil velký dům, ve kterém se narodil tatínek a posléze i já. V Kippenheimu žila řada Auerbacherových a všichni jsme byli spříznění. Maminka se narodila v Jebenhausenu, což byla ještě menší vesnička, vzdálená zhruba dvě stě kilometrů. Její tatínek také obchodoval s dobytkem. Tatínkovi rodiče zemřeli několik let předtím, než se s maminkou oženil. Tři tatínkovy vdané sestry žily v různých částech Německa a čtvrtá pak ve Francii. Dvě ze sester měly po dvou dětech. Byli to mí starší bratřanci a sestřenice – Hella, Werner, Heinz a Lore. Maminčin jediný bratr byl ženatý a žil několik hodin cesty od nás.

Náš dům v Kippenheimu (uprostřed)

9. LISTOPADU 1938

*Bylo chladné ráno, listopad,
den, který si budu navždy pamatovat.
Z pokojného spánku nás vzbudili,
plameny hrůzy náhle přesakovaly.
„Otevřete dveře, policie, pusťte nás!
Neutíkejte, neschovávejte se, dostaneme vás!“
Vyhýbali jsme se pravdě a zavírali před ní oči,
bušení na dveře nás tak všechny zaskočí.
„Všichni židovští muži jsou nyní zatčeni,
hlaste se na radnici, kde budete sebráni!“
Dědeček chodil do synagogy každý den,
nyní byl od svých modliteb odtržen.
Vlak uháněl směrem k uvěznění,
Dachau, barák číslo šestnáct, jejich místo určení.
ARBEIT MACHT FREI bylo jejich jediné uvítání,*

*aby skryli realitu, se kterou budou mít brzy setkání.
Na sobě měli mundúr modro-bílý,
zbití a hladoví čelili hromobití.
Ve vesnici zůstaly jen ženy a děti,
následovalo zuřivé ničení a hledání kořisti.
Hlavním cílem nenávisti stal se náš svatostánek,
mamá viděla desky vyrvané ze schránek.
Příkázání dopadala na zem,
zvěštující temnotu drtivým zvukem.
Tříštění rozbitého skla ozývalo se celý den,
naš dům už nebyl pro nás bezpečen.
V obývacím pokoji mi kámen odřel hlavu,
hledali jsme úkryt v kůlně na dvorku.
Sopka vybuchla a začala se chrlit láva,
v cestě jí stál osud každého Žida.*

Jeden člen mé rodiny, Berthold Auerbach (Moses Baruch Auerbacher), patřil mezi nejoblíbenější německé lidové spisovatele. Žil v letech 1812 až 1882 a jeho příběhy z Černého lesa ho celosvětově proslavily. Berthold Auerbach se narodil a žil v Nordstattenu na jihu Německa, odkud pocházela moje rodina.

V Kippenheimu jsme tvořili šťastnou komunitu, dokud zvuk pochoduujících bot neotřásl mírem naší poklidné vesničky. Dne 9. listopadu 1938 proběhly masivní nepokoje. Tyto události se dnes označují jako Křišťálová noc. Pro nás znamenaly začátek teroru, který trval sedm let. Byly mi pouhé tři roky.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Jsem hvězda: dítě holokaustu.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.